

ashab-ı feraiz

Kur'an-ı Kerim'de hisseleri tespit edilmiş olan muayyen hisse sahipleridir. Bunların dördü erkek, sekizi kadın olmak üzere 12 kişidir. 12 hisse sahiplerinin muhtelif halleri toplam 40 ettiği için buna **40 hal** denilmiştir.

islam**miras**
h u k u k u

1. Ölünün Mirasındaki Haklar

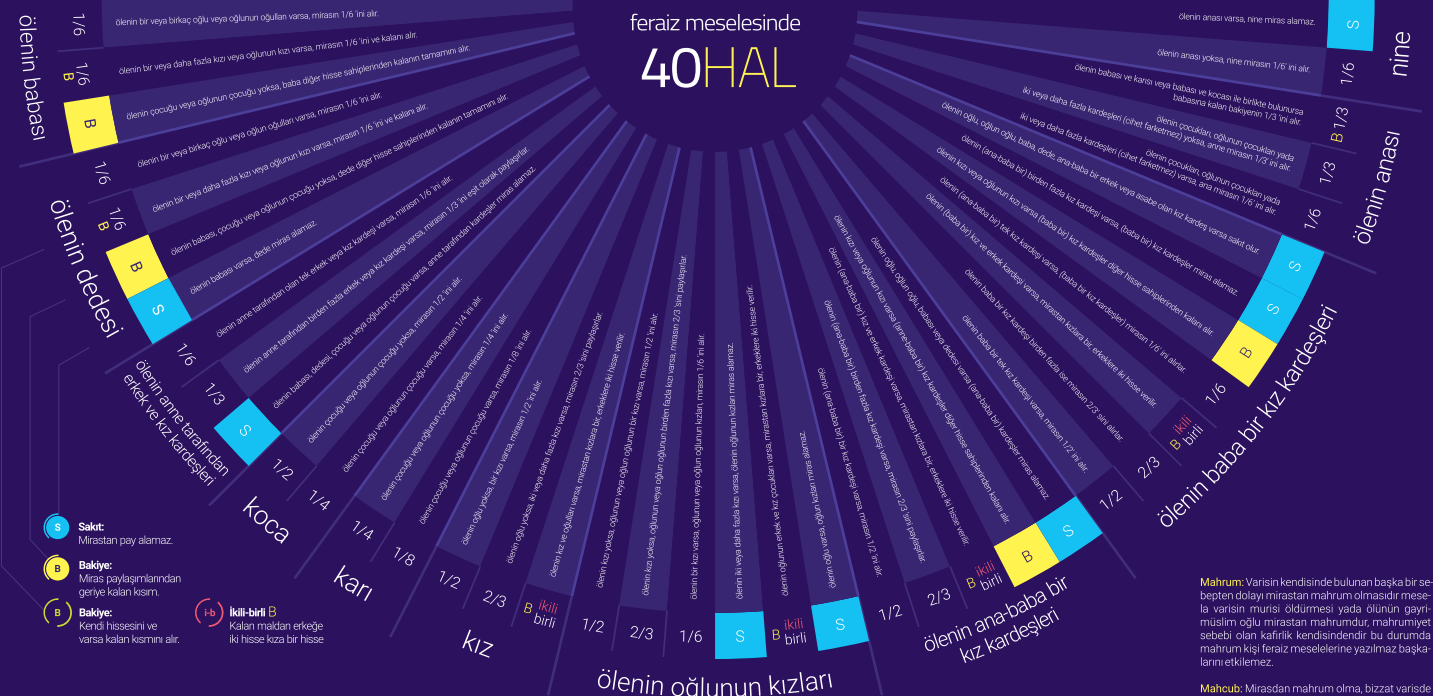
- [illegible]

2. Varis Olmanın Şartları

- Murisin (miras brakanın) ölümü:** Ölüm içersimdir
Hakkatın ölüm, Hükmen ölüm, Takdim ölüm. (Bz. Mirasin Sartılan)
Murisin hayata gelmesiyle birlikte mirasın varlığına bir miras perkeri, bir
Bu yüzden, muristin önce ölür bir miras, daha sonra ölen murisin mirası doğmaz.
Miras vefat ettiği zaman, arı karında bulunan çocuğu da (çenin) sağ olmasın
sarıyla mirası olur.
Murisin ölümü, mirasın bitti, diye ve ne bir çok neslinde perkeri, çocuk, torun gibi
çok neslinde gelenler, yine öleni kardeşiyle ilgili amcalar bu hismlardır, dardır.
Bu hismlerden önce vasiyatıyla miras brakanı alan önce hismlara asabın, denir.
Mirasın bitti, bulundukları yaşta ölüye, ya da ölenin mirasını alması için perkeri
muayyen mirasçılar var ki, bunlar asabın asabı, farz asabı, denir. Bu mirasın
kalan miras asabı alr. Farz asabıyla asabı öküye, bunları dığı bulur ve
ölenin uzaktan kan hismi olan zevceleri" mirası olur. Hala, dayı, kızın dığı bulur

3. MİRASA MÂNİ OLAN SEBEPLER

- Katı (Öldürme):** Bir kimse, kendi yakınlardan birini kastlı olarak öldürürse, onun mirasından mahrum kalır. Diğer hallerde (kız, çocukluk ve delilik gibi durumlar mirasından mahrum etmez). (bkz. Katl)
- Din Farklılığı:** Gayri Müslim, müslümana vâris olamaz. Aynı şekilde Müslüman da gayri müslim mirası alamaz. (bkz. İhlâf-ı Din)
- Üke Aynılığı:** bu hüküm gayri-i müslimlere aittir. Müslümanların için geçerli değildir. (bkz. İhlâf-ı Dar)
- Ölüm Tarhinin Bilinmemesi:** Meselâ: Birlikte boğulan, yanan ve yıklan bir binanın altında birlikte kalın oları, bir olayda birlikte öldürülen veya bir evde, birlikte ölünen ve hangisinin önce öldüğü anlaşılmıyan iki veya daha çok yakın birbime vâris olamaz.
- Vârsinin Bilinmemesi:** (bkz. Vârsinin Meçhul Olması)

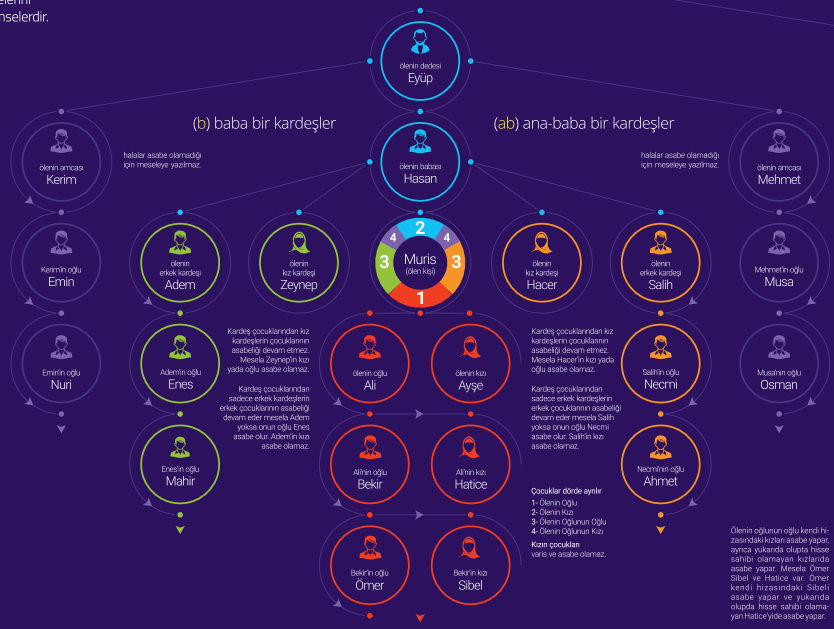

asabeler

muayyen hisse sahipleri (ashab-ı feraiz) hisselerini aldıktan sonra bakiye yani kalan malı alan kimselerdir.

4. Asabeler (üç sınıfa ayrılır)

- ▶ **Asabe Binefsihî:** Tamamı erkeklerden oluşan ölü ile arasında kadını bulunmayan erkeklerdir. Bunları a-sabedilleri kendindendir.
- Örneğin baba, öğül, dede, amca, öğülün öğlü gibi erkeklerin tamamıdır.
- ▶ **Asabe Binefsihî:** Tamamı kadınlardan oluşur. Örneğin; asabeden olan erkek kardeşleri ile beraber bulunan kız kardeşlerdir. Burada etkiyenler erkek asabedileri yani erkek asabe sayesinde kızlar asabe olur.
- Ayşe yanında Ali varsa asabe olur.
 - Hatice yanında Bekir varsa asabe olur.
 - Hatice yanında Bekir ya da aynı düzlemde başka bir erkek yoksa asabe olmaz.
 - Hacer yanında Salih varsa asabe olur.
 - Ömer ve Hatice varsa Hatice asabe olmaz (aynı sadat onu asabe yapacak bir erkek bulunmadığı için)
- ▶ **Asabe Ma'a Gayrihi:** Tamamı kadınlardan oluşur. Ölenin kızı veya öğlünün kızı ile birlikte bulunan ana-baba bir kız kardeşi veya yava baba bir kız kardeşi asabe olur.
- Ölenin öğlü sadetle kız veya öğlünün kızı varsa: kızlar, ana-baba bir kız kardeşi yada baba bir kız kardeşi asabe yapar (ana-baba bir yada baba bir erkek kardeşi yoksa)
 - Ayşe var Aliyoksa Ayşe Haceri asabe yapar.
 - Hatice var Bekir yoksa Hatice Zeynep ile Haceri asabe yapar (ana-baba bir yada baba bir erkek kardeşi yoksa) bu durumda Hatice asabî feraz olarak hissesi alırsa kalırsı Haceri yada Zeynep alır.

5. Asabelerin Öncelikleri

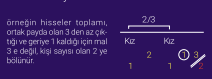
- [illegible]

avliye ve reddiyye

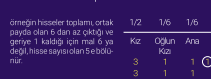
- 6. Avlıye:** Mirasçılardan muayyen pay sahiplerinin payları toplamı meselenin ortak paydasını aşmazdır. Bu durumda miras, meselenin ortak paydasına göre değil paylar toplamına göre dağıtılır.
örneğin hisseler toplamı ortak payda olan 12 den fazla çıktı için mal 12 ye göre hisseler toplamı olan 13 e bölünür.	1/4	1/6+B	2/3	
	Koca	Baba	Oğuln Kız	Oğuln Kız
	3	2	8	12

Reddiye: Mirasçıların hisseleri dağıtıldıktan sonra geriye mal kalırsa ve kalanı alacak asabe bulunmaz ise, kalan mal karı koca dışındakilere hisseleri oranında dağıtılır.

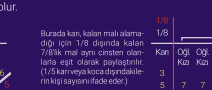
- 1. Karı kocanın olmadığı ve varislerin aynı cinsten (yalnız kızlar gibi) olduğu meselede varislerin sayısı meselenin mahreci olur.**

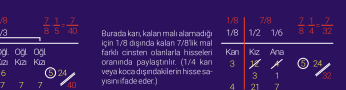
2. Karı kocanın olmadığı ve varislerin farklı cinsiyetlere (ninelik kızlık ve analık gibi) olduğu meselelerde, varislerin hisseleri toplamı meselenin mahreciyle eşitlenir.

3. Karı kocadan birisinin olduğu ve diğerinin (yalnız kızlar gibi) olduğu meseleleri

4. Kan kocadan birisinin olduğu ve varislerin farklı cins-
ten (ninellik kızlık ve analık gibi) olduğu meselede,

Bu çalışma ilk etapta biraz kışık gelebilir fakat bir öğretici tarafından feraiz cetvelinin nasıl okunduğu anlatılırsa çok faydalı olacaktır. Bu hususta internet veya başka ortamlardan feraiz dersleri öğrenilebilir ve başkalarına da anlatmada bu çalışma yardımcı olabilir inşallah.